

Vlaams
Parlement

ingediend op **359** (2019-2020) – Nr. 2
24 juni 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting
en Justitie
uitgebracht door Hannes Anaf

over het ontwerp van decreet

tot bekrachtiging van het besluit
van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019
tot uitvoering van artikel 190
van het decreet van 8 juni 2018
houdende de aanpassing van de decreten
aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees
Parlement en de Raad van 27 april 2016
betreffende de bescherming van natuurlijke personen
in verband met de verwerking van persoonsgegevens
en betreffende het vrije verkeer van die gegevens
en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene
verordening gegevensbescherming)

Samenstelling van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie:

Voorzitter: Jos Lantmeeters.

Vaste leden:

Arnout Coel, Maaïke De Vreese, Jos Lantmeeters, Philippe Muyters, Sarah Smeyers;
Adeline Blancquaert, Anke Van dermeersch, Wim Verheyden;
Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy;
Willem-Frederik Schiltz, Carina Van Cauter;
Stijn Bex, Björn Rzoska;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Lorin Parys, Wilfried Vandaele, Steven Vandeput, Paul Van Miert;
Filip Brusselmans, Yves Buysse, Johan Deckmyn;
Jo Brouns, Koen Van den Heuvel;
Marino Keulen, Maurits Vande Reyde;
Imade Annouri, Celia Groothedde;
Bruno Tobback.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

Documenten in het dossier:

359 (2019-2020) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Inleiding door minister-president Jan Jambon.....	4
1.	Situering.....	4
2.	Inhoud van het ontwerp van decreet.....	5
3.	Inhoud van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 dat via voorliggend ontwerp van decreet wordt bekrachtigd.....	5
3.1.	Eerste lid.....	6
3.2.	Tweede lid.....	6
3.3.	Derde lid.....	6
3.4.	Vierde lid.....	6
3.5.	Vijfde tot en met achtste lid.....	6
3.6.	Negende lid.....	7
3.7.	Tiende lid.....	7
II.	Debat.....	7
1.	Tussenkomsst van Jeremie Vaneeckhout.....	7
2.	Repliek van minister-president Jan Jambon.....	7
2.1.	Algemeen.....	7
2.2.	Eerste en tweede lid.....	8
2.3.	Derde lid.....	8
2.4.	Vierde lid.....	8
2.5.	Vijfde tot en met achtste lid.....	8
2.6.	Negende lid.....	9
2.7.	Tiende lid.....	9
III.	Stemming.....	10
	Gebruikte afkortingen.....	11

Op dinsdag 23 juni 2020 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot uitvoering van artikel 190 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) in aanwezigheid van Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management.

(Tijdens de vergadering van de commissie waren alleen de commissievoorzitter en commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

I. Inleiding door minister-president Jan Jambon

1. Situering

Minister-president *Jan Jambon* licht toe dat voorliggend ontwerp van decreet de bekrachtiging beoogt van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot uitvoering van artikel 190 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

Het voornoemd decreet van 8 juni 2018 wordt afgekort het AVG-decreet genoemd. AVG is de algemene verordening gegevensbescherming (in het Engels de GDPR). Het AVG-decreet van 8 juni 2018 heeft de bestaande decreten aan de AVG aangepast.

Een screening van alle Vlaamse besluiten van de Vlaamse Regering op de conformiteit met de AVG heeft geleid tot dit ter bekrachtiging voorliggende besluit.

Artikel 190 van het AVG-decreet belast de Vlaamse Regering de bestaande wets- en decreetsbepalingen te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen om ze in overeenstemming te brengen met de AVG in toepassing en binnen het kader van de AVG zonder in nieuwe beperkingen of verdergaande maatregelen te voorzien.

Op basis van dat artikel 190 heeft de Vlaamse Regering op 19 juli 2019 een besluit goedgekeurd dat de decretale inspectiebepalingen aanpast ingevolge het advies van de GBA over het voorontwerp van AVG-besluit.

Het besluit houdt op uitwerking te hebben als het niet bij decreet is bekrachtigd twee jaar na de datum van de inwerkingtreding ervan. De bekrachtiging werkt terug tot die laatste datum. Het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 is in werking getreden op 12 september 2019.

2. Inhoud van het ontwerp van decreet

Artikel 1 bepaalt dat het ontwerp van decreet zowel een gemeenschaps- als gewestaangelegenheid regelt. Hoewel de meeste decretale inspectiebepalingen die worden gewijzigd, gewestaangelegenheid zijn, worden ook decretale inspectiebepalingen die gemeenschapsaangelegenheid zijn, gewijzigd.

Ingevolge artikel 2 wordt het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot uitvoering van artikel 190 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) bekrachtigd met ingang van de datum van de inwerkingtreding van voornoemd besluit, namelijk de tiende dag na publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad. In casu is dat 12 september 2019.

3. Inhoud van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 dat via voorliggend ontwerp van decreet wordt bekrachtigd

De Vlaamse decreten voorzien op diverse plaatsen in toezicht op de naleving van de decreten door toezicht-, inspectie- en auditdiensten. Deze diensten verzamelen in het kader van de uitoefening van hun opdrachten gegevens. Die gegevens bevatten onder meer persoonsgegevens.

Met het oog op de taken die toezicht-, inspectie- en auditdiensten worden toevertrouwd, is het niet altijd mogelijk of wenselijk om de betrokkenen wiens gegevens worden verwerkt, onmiddellijk in kennis te stellen van het feit dat hun gegevens verzameld zijn en verwerkt worden en hun bijgevolg de inlichtingen mee te delen die door de AVG worden voorzien (recht op informatie, recht op inzage, recht op verbetering enzovoort). Zo is het niet aangewezen dat wanneer een inspecteur gegevens verzamelt omtrent een persoon van wie vermoed wordt dat hij zich schuldig maakt aan een overtreding, deze laatste hieromtrent wordt geïnformeerd. Indien de inspecteur hiertoe zou worden verplicht, zou de betrokkene in de mogelijkheid worden gesteld zijn onwettige praktijken gedurende een bepaalde periode te stoppen of bewijzen te doen verdwijnen, zodat een verdere controle geen zin meer zou hebben. Dit zou strijdig zijn met de geest van de regelgeving betreffende de inspectie en van de decreten en besluiten waarop de inspecteurs toezicht dienen te houden.

Aan deze bekommernissen werd in het AVG-decreet van 8 juni 2018 tegemoetgekomen door in elk decreet waar dit gewenst is (in totaal in 36 decreten), een uitzondering van de rechten van betrokkenen te voorzien op basis van artikel 23 AVG, dat de inspectiediensten de mogelijkheid geeft om het recht op onder meer informatie, inzage en verbetering niet in te willigen.

De oorspronkelijke inspectiebepaling, bestaande uit zes leden, opgenomen in het AVG-decreet van 8 juni 2018, wordt ingevolge het advies van de GBA via het ter bekrachtiging voorliggende besluit aangepast. De inspectiebepaling bestaat voortaan uit tien leden. Deze nieuwe inspectiebepaling werd in de 36 gewijzigde decreten telkens afgestemd op de concrete toezicht-, inspectie- en auditdiensten die gegevens verwerken.

In wat volgt wordt lid per lid een toelichting gegeven bij de nieuwe inspectiebepaling die telkens op dezelfde manier in de 36 inspectiedecreten werd gestipuleerd.

3.1. Eerste lid

Het eerste lid voorzag reeds een uitzondering voor alle rechten die in hoofdstuk III van de AVG worden opgesomd. Die uitzonderingen worden beperkt tot de onderzoeken die betrekking hebben op een welbepaalde natuurlijke persoon. In het eerste lid is via het te bekrachtigen besluit de verwijzing naar het aantal navolgende leden aangepast omdat er meer leden zijn.

3.2. Tweede lid

In het tweede lid waren de periode van beperking, het doeleinde en de noodzakelijkheid van de beperking reeds nader omschreven met betrekking tot de uitoefening van de decretale en reglementaire opdrachten van de bevoegde diensten in het kader van controle, onderzoek, toezicht en bestuurlijke handhaving.

Aan dit tweede lid wordt toegevoegd dat de duur van de voorbereidende werkzaamheden in voorkomend geval, namelijk wanneer wordt beslist gebruik te maken van de afwijkingsmogelijkheid wanneer een verzoek tot uitoefening van de rechten wordt ingediend, niet meer mag bedragen dan een jaar vanaf de ontvangst van een verzoek tot uitoefening van een van de rechten, vermeld in artikel 12 tot en met 22 van de AVG.

Met andere woorden, in het geval de voorbereidende werkzaamheden na het jaar na ontvangst van het verzoek nog niet zijn voltooid, kan de betrokkene zijn rechten uitoefenen en kan geen beroep worden gedaan op de voornoemde afwijkingsmogelijkheid. Het gaat om werkzaamheden waarmee de administratie een controle of een onderzoek ten laste van de betrokkene voorbereidt. De uitvoering van die voorbereiding ressorteert dan onder het onderzoek zelf. Zo wordt tegemoetgekomen aan de kritiek in het advies van de GBA en de opmerking van de Raad van State dat er geen exacte termijn werd bepaald.

3.3. Derde lid

Dit nieuwe derde lid biedt extra waarborgen met betrekking tot de bewaringstermijn van de persoonsgegevens. De persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt.

3.4. Vierde lid

Deze bepaling wordt ingevoerd om te benadrukken dat de reikwijdte van de beperkingen beperkt wordt tot het minimum. Het beperken van de rechten heeft dus geen betrekking op de gegevens die losstaan van het voorwerp van het onderzoek of de controle. Zo wordt tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de GBA, bijvoorbeeld het recht op informatie over de coördinaten van de functionaris voor gegevensbescherming behouden.

3.5. Vijfde tot en met achtste lid

In het vijfde lid wordt er een tussenstap ingevoegd. Wat betreft het rechtvaardigen van de beslissing van de betrokken inspectiedienst om de rechten niet toe te passen, oordeelde de GBA dat de VTC onmogelijk kan tussenkomen in elk dossier van de in het decreet voorziene gevallen.

Volgens de GBA moet de betrokkene in eerste lijn zijn weg vinden bij de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming. Daarom is het vijfde lid aangepast en worden een nieuw zesde tot en met achtste lid ingevoegd: er wordt voorzien dat bij een verzoek vanwege de betrokkene niet de VTC maar wel de betreffende functionaris voor gegevensbescherming moet reageren.

Het vijfde tot en met achtste lid waarborgen dus dat de rechten van de betrokkene daadwerkelijk worden beschermd door te voorzien in de tussenkomst van de functionaris voor gegevensbescherming. Zijn rol wordt nader omschreven. Er wordt verduidelijkt dat als er geen informatie over weigering of beperking wordt gegeven, de redenen daartoe ter beschikking moeten worden gehouden van de VTC. De functionaris voor gegevensbescherming informeert de betrokkene ook over de mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij de VTC.

3.6. Negende lid

Deze bepaling is reeds voorzien in het AVG-decreet van 8 juni 2018 en voorziet in het opnieuw toepassen van alle rechten. Ze wordt dan ook behouden.

3.7. Tiende lid

Deze bepaling wordt eveneens behouden. Deze bepaling voorkomt dat de betrokkene, via de inspectiedienst, te weten komt dat er bij het parket of de onderzoeksrechter een dossier lopende is, terwijl dat niet aangewezen is.

II. Debat

1. Tussenkomst van Jeremie Vaneckhout

Jeremie Vaneckhout noemt het ontwerp van decreet noodzakelijk en heeft twee opmerkingen.

De Raad van State merkt in zijn advies op dat er wel degelijk een advies nodig was van de GBA omtrent het ontwerp van besluit dat geleid heeft tot het te bekrachtigen besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019. De Raad van State is daarom van oordeel dat het advies van de GBA alsnog moet worden ingewonnen.

De Vlaamse Regering argumenteert in de toelichting dat het ontwerp van besluit al eerder werd voorgelegd aan de GBA en het ontwerp aan het advies werd aangepast, en dat de GBA al zijn adviesaanvragen doorstuurt naar de VTC en het advies van de VTC wel degelijk werd ingewonnen.

Ten tweede wenst de spreker in te gaan op een aantal bezorgdheden die door de VTC werden geuit in haar advies. Het betreft dan bijvoorbeeld de gelijklopende wijze van de behandeling van een verzoek door enerzijds de functionaris voor gegevensbescherming en door de VTC anderzijds. Volgens het advies van de VTC moet dat worden vermeden en moet het ontwerp van besluit dienaangaande worden aangepast.

Is er aan de bezorgdheden die zijn opgenomen in het advies van de VTC tegemoetgekomen?

2. Repliek van minister-president Jan Jambon

Minister-president *Jan Jambon* overloopt het advies van de VTC (advies Wetgeving VTC nr. 2019/16 van 3 juli 2019) en de repliek van de Vlaamse Regering daarop.

2.1. Algemeen

De VTC betreurt het – hoewel te begrijpen vanuit praktische overwegingen – dat de aanpassingen gebeuren via een besluit van de Vlaamse Regering – ondanks de voorziene bekrachtiging door het Vlaams Parlement. Zij kan dit wel aanvaarden voor zover het slechts de wijziging van een bestaande decretale regeling betreft waarin de afwijkingen al waren opgenomen (via het AVG-decreet) om deze in

overeenstemming te brengen met de AVG en op grond van de bijkomende waarborgen die met het ontwerp van besluit geboden worden. Ze wijst erop dat de bekrachtiging door het Vlaams Parlement best binnen de kortst mogelijke termijn gebeurt.

De VTC gaat verder na in hoeverre de bepalingen van het ontwerp van besluit in overeenstemming zijn met de AVG. Voor het onderzoek van de bepalingen werden ter vergelijking eerst de bestaande bepalingen zoals ingevoerd door het AVG-decreet vermeld en dan de bepalingen van het ontwerp van besluit die ze zullen vervangen.

2.2. Eerste en tweede lid

De VTC is van oordeel dat met de aanpassingen in het eerste en tweede lid wordt tegemoetgekomen aan het advies van de GBA.

2.3. Derde lid

Wat betreft het nieuwe derde lid (de bewaartermijn) wijst de VTC erop dat indien de bestaande wetgeving geen uitdrukkelijke bewaartermijn voorziet, de bewaartermijnen in het register van verwerkingsactiviteiten (artikel 30 AVG) moeten worden opgenomen.

De Vlaamse Regering repliceert dat ze dit aandachtspunt van de VTC heeft meegedeeld aan de leden van de juridische werkgroep AVG, ressorterend onder het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid.

2.4. Vierde lid

De beperking, opgenomen in het nieuwe vierde lid, vindt de VTC voldoende.

2.5. Vijfde tot en met achtste lid

Wat betreft de aanpassing in het vijfde lid en het nieuwe zesde tot en met achtste lid, is de VTC van oordeel dat hiermee effectief meer beschermende maatregelen worden ingevoerd. Ze merkt op dat, in tegenstelling tot de federale wetgeving die de inspiratiebron vormde, in het Vlaamse ontwerp van besluit de functionaris terecht minder de verantwoordelijkheid van de verwerkingsverantwoordelijke overneemt. De VTC beklemtoont in haar advies dat de verwerkingsverantwoordelijke de beslissing moet nemen en motiveren. De functionaris heeft enkel een adviseerende rol ten opzichte van de verwerkingsverantwoordelijke.

De Vlaamse Regering repliceert dat dit aandachtspunt eveneens aan de voornoemde juridische werkgroep AVG is meegedeeld, namelijk dat conform de AVG de rol van de functionaris een adviseerende functie is.

De VTC wijst erop dat in het kader van de delegatie op basis van artikel 190 van het AVG-decreet geen verdergaande maatregelen mogen worden opgelegd door de Vlaamse Regering terwijl dat met betrekking tot de invoeging van de rol van de functionaris voor gegevensbescherming hier het geval lijkt te zijn.

De Vlaamse Regering repliceert dat de GBA had aangegeven dat de VTC onmogelijk kan tussenkomen in elk dossier van de in het decreet voorziene gevallen en daarom van oordeel is dat de betrokkene in eerste lijn zijn weg moet vinden naar de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming en zodoende de rechten van de betrokkene in de praktijk beter kunnen worden gegarandeerd. Om die reden is via een aanpassing van het vijfde lid en de invoeging van een nieuw zesde tot en met

achtste lid voorzien dat bij een verzoek vanwege de betrokkene niet de VTC maar wel de betreffende functionaris voor gegevensbescherming moet reageren.

In haar advies stelt de VTC zelf dat hiermee effectief meer beschermende maatregelen worden ingevoegd. De VTC is expliciet van oordeel dat de in het ontwerp van besluit voorgestelde regeling met tussenkomst van de functionaris meer waarborgen biedt en werkbaarder is en dat beroep op de VTC eerder als een beroepsmogelijkheid zou moeten worden opgevat. Er is dan ook geen sprake van nieuwe bijkomende beperkingen van de rechten van de betrokkene. Integendeel, zijn rechten worden door de voorliggende aanpassingen in de praktijk beter gegarandeerd zoals zowel de GBA als de VTC aangeven.

Wat de rol van de VTC betreft, lijkt het er volgens de VTC op dat men vergeten is dat artikel 10/5 van het E-govdecreet ook moet worden aangepast. Daar wordt immers een optreden van de VTC voorgeschreven van zodra de betrokkene een verzoek indient op basis van artikel 12 tot en met 22 van de AVG.

De Vlaamse Regering repliceert dat artikel 10/5 van het E-govdecreet echter moet worden samen gelezen met de voorliggende decretale inspectiebepalingen. Het zevende lid van iedere inspectiebepaling bepaalt dat de functionaris voor gegevensbescherming de betrokkene ook informeert over de mogelijkheid om een verzoek in te dienen bij de VTC conform artikel 10/5 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. In het geval de betrokkene zich in eerste instantie richt tot de VTC, kan de VTC overeenkomstig de voorliggende inspectiebepalingen, de betrokkene erop wijzen eerst de bevoegde functionaris voor gegevensbescherming te raadplegen en dat in het geval de bevoegde verwerkingsverantwoordelijke geen gepast gevolg geeft aan het verzoek van de betrokkene, de betrokkene zich tot de VTC kan wenden.

2.6. Negende lid

Over het negende lid (het oorspronkelijke vierde lid) heeft de VTC geen opmerkingen.

2.7. Tiende lid

Over het tiende lid dat volgens de VTC voorkomt dat de betrokkene, via de inspectiedienst, te weten komt dat er bij het parket of de onderzoeksrechter een dossier lopende is, terwijl dat niet aangewezen is, heeft de VTC evenmin opmerkingen.

De VTC wijst er wel op dat afwijkingen worden voorzien terwijl nog niet alle wet- en regelgeving de nodige bepalingen bevat die conform artikel 12 AVG garanderen dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in artikel 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in artikel 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

De VTC benadrukt dat – zoals ook voorzien is in de tekst – het gebruikmaken van de afwijkingsmogelijkheid niet de standaardprocedure mag zijn en dat telkens een gemotiveerde beslissing moet worden genomen.

De Vlaamse Regering repliceert dat deze aandachtspunten gecommuniceerd zijn aan de voornoemde juridische werkgroep AVG. De verwerkingsverantwoordelijken zijn ingevolge artikel 13 en 14 van de AVG verplicht de betrokkenen op de hoogte te brengen over de verwerkingen van de gegevens door een degelijke privacyverklaring en door op bijvoorbeeld de formulieren (waarbij een betrokkene een subsidie, erkenning, vergunning enzovoort aanvraagt) duidelijk te vermelden dat de

persoonsgegevens worden verwerkt voor het onderzoek van de aanvraag en nadien ook voor de controle met daarbij de link naar de algemene privacyverklaring. Sjablonen daaromtrent werden reeds op 2 mei 2018 aan de leden van de werkgroep bezorgd. Het belang om daarvan werk te maken is nogmaals beklemtoond.

III. Stemming

Het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot uitvoering van artikel 190 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) wordt eenparig aangenomen met 12 stemmen.

Jos LANTMEETERS,
voorzitter

Hannes ANAF,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AVG	algemene verordening gegevensbescherming (= General Data Protection Regulation, GDPR)
EG	Europese Gemeenschap
GBA	Gegevensbeschermingsautoriteit
GDPR	General Data Protection Regulation (= algemene verordening gegevensbescherming, AVG)
VTC	Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens